

**MEMOIRER OG BREVE, V:
H. C. ANDERSENS,
SIDSTE LEVEAAR,
HANS DAGBOGER 1868-75**

Published @ 2017 Trieste Publishing Pty Ltd

ISBN 9780649092550

Memoirer og breve, V: H. C. Andersens, sidste leveaar, hans dagboger 1868-75 by Jonas Collis

Except for use in any review, the reproduction or utilisation of this work in whole or in part in any form by any electronic, mechanical or other means, now known or hereafter invented, including xerography, photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, is forbidden without the permission of the publisher, Trieste Publishing Pty Ltd, PO Box 1576 Collingwood, Victoria 3066 Australia.

All rights reserved.

Edited by Trieste Publishing Pty Ltd.
Cover @ 2017

This book is sold subject to the condition that it shall not, by way of trade or otherwise, be lent, re-sold, hired out, or otherwise circulated without the publisher's prior consent in any form or binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.triestepublishing.com

JONAS COLLIS

**MEMOIRER OG BREVE, V:
H. C. ANDERSENS,
SIDSTE LEVEAAR,
HANS DAGBOGER 1868-75**

MEMOIRER
OG BREVE

UDGIVNE AF
JULIUS CLAUSEN og P. FR. RIST.

V

H. C. ANDERSENS
SIDSTE LEVEAAR

HANS DAGBØGER 1868—75

VED JONAS COLLIN

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
KØBENHAVN
1906

UDGIVNE AF JUL. CLAUSEN OG P. FR. RIST 8

TRYKT I 1200 EKSEMLARER

LANGJERS BODTRYKKERI
KØBENHAVN

*Det foreliggende Arbejde har min Mand fuld-
endt allerede i 1898. Det var hans Mening, at
det skulde udgives; men han fandt det den Gang
ikke belejligt, blandt andet fordi den ikke ube-
tydelige H. C. Andersen-Litteratur i Tidsrummet
efter Digterens Død havde antaget et saa betyde-
ligt Omfang, at det læsende Publikum maatte
anses for snart at være træt deraf.*

*Naar jeg nu offentliggør dette Arbejde, er det,
for det første fordi jeg mener, at det har sin In-
teresse, at Andersens sidste Leveaar findes belyste
saa vidt muligt ved hans egne Optegnelser, navn-
lig da disse ere gennemgaaede og kommenterede
af hans nærmeste Ven i den den Gang unge Ge-
neration, og for det andet fordi det synes mig,
at den rigtige Rettesnor for en fremtidig Bedøm-
melse af Dagbøgerne hermed maa være givet.*

*Min Mands Mening om Betydningen af Ar-
bejdet vil klart fremgaa af hans ufuldendte For-
ord, der gengives uforandret, som det findes i hans
efterladte Manuskript.*

BENEDICTE COLLIN.

Den Fortsættelse af *H. C. Andersens* „Mit Livs Eventyr“, som jeg udgav i 1877, omhandlede kun Perioden fra 1855 til 1867. Det var i alt væsentligt Digterens egen Livsskildring, saaledes som den forelaa i et af ham efterladt Manuskript. Desværre findes der ikke et saadant til Offentliggjørelse udarbejdet Grundlag for Fremstillingen af Andersens sidste Leveaar (1868—75), og for saavidt kan denne Bog ikke betragtes som et integrerende Led af „Mit Livs Eventyr“. For dog saa vidt muligt at lade den fremtræde som en Fortsættelse af Digterens over hele den civiliserede Verden berømte Autobiografi, har jeg i Hovedsagen ladet *Andersen* selv være den Meddelende, idet jeg har hentet saa godt som hele Stoffet ordret fra hans Dagbøger. Jeg har havt saa meget lettere ved at vælge denne Fremstillingsform, som jeg har ment, at Meddelelserne vilde vinde i Interesse og Uomtvistelighed, naar de fremkom saa at sige umiddelbart af Digterens egen Mund.

Foruden Dagbøgerne, der velvillig ere blevne stillede til min Disposition af Frøknene *Melchior*,¹⁾ har jeg benyttet trykte og utrykte Breve fra *Andersen* samt mine egne Optegnelser. Om jeg har taget for lidt eller

¹⁾ Ifølge testamentarisk Bestemmelse tilfaldt Dagbøgerne fra 1862—1875 *Andersens* Ven, Etatsraad Mor. *Melchior*. De øvrige (fra 1825—1862) opbevares i den Collinske Manuskriptsamling (som nu er skænket til det store kgl. Bibliothek).

for meget med, er dels en Smagssag, dels et Spørgsmaal, som Fremtiden maa afgøre, hvis den finder det Umagen værdt. Jeg tror at adskilligt af det, som Nutidslæsere vilde finde for ubetydeligt, vil kunne have Interesse for senere Undersøgere, og jeg tvivler ikke om, at saadanne ville fremstaa i Tidens Løb.

Det har nærmest været min Hensigt at levere det biografiske og psykologiske Raastof, ikke at give en Karakteristik af *Andersen* ud over den, der lyser umiddelbart ud af hans egne Ord. Efter min Mening er der nemlig foreløbig skrevet nok om *Andersens* Fysiognomi, og særligt betragter jeg min Faders Arbejde om *Andersen* og *det Collinske Hus* som en i alt væsentligt afsluttende Karakteristik af *Andersen* som Menneske.¹⁾

Jeg er naturligvis forberedt paa, at Kortsynethed og Bornethed vil foreholde mig, at jeg, som ved mere end én Lejlighed er traadt op mod Folk, som have tilsmudsket Mindet om *Andersen*, nu selv blotter hans Svagheder. En saadan Kritik tager jeg intet Hensyn til. Jeg har aldrig villet pynte min Ven paa Sandhedens Bekostning, aldrig benægtet — men tværtimod selv gjort opmærksom paa — de mange eiendommelige Smaasærheder, Barnagtigheder og — om man vil — Unoder, der prægede *Andersens* Optræden; men jeg har taget til Genmæle, naar der fremkom usande, ondskafulde og vildledende Meddelelser om ham. Det vilde jo ogsaa have været haabløst at lægge Skjul paa

¹⁾ Jeg staar ikke ene med denne Opfattelse. I en Anmeldelse af min Faders Bog (i „Nationaltidende“s Feuilleton f. 10. Mai 1882) hedder det: „Skiltringen af H. C. Andersen som Digter og Menneske har fundet sin Afslutning ved det Værk, hans ældste og bedste Ven nu har udgivet i Trykken.“